

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
3/4 10 "
1/2 5 "

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriskem in Gradiškanskem“ in „Kazipot po ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva krat v letu „Vozni red železnice“, „parnikov in postajnih vozov“.

Naročnino sprejema upravnistvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez depozitne naročnine se ne odzivamo. Oglašitve in poslanice se računajo po letit-vrstah: obiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaki vrsti. Večkrat po dogovoru. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsti. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnistvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglašitve se plačajo loco Gorica. Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne padajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soča“: vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekalšču Jos. Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v po. kopalščni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovaški v Koroski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Predavanje „krščansko-mislečih učiteljev“ o vzgoji in omiki mladine.

Kaj so si zamislili „krščansko misleči učitelji“? Šli so predavati o „vzgoji in omiki mladine“.

Nastopili so najprej v Kanalu:

Od tam nam poročajo tole:

Kakor je bilo že v „Soči“ omenjeno, se je vršil v Kanalu „političen shod“ krščansko mislečih učiteljev, in sicer pod zelo lepim naslovom: „Predavanje o vzgoji in omiki mladine“. Na tiskanih vabilih so bili vabljeni roditelji. Tiskana vabila so bila razdeljena zelo previdno: le po eni ob 11. uri, a shod se je imel vršiti že ob 3. popoldne. Vabila so bila pribita na občo zadržanje tudi na zid pri cerkvenih vratih, vendar se je vsakemu, ki je vabilo prebral, zdel tak oglas na cerkvi še umesten, saj je bilo pač le vabilo k zelo hvaležnemu predavanju o vzgoji in omiki šolske mladine. Sumljivo je bilo pa takojdejsvo, da so se vabila razdelila večinoma le med kmetake ljudi iz kanalske okolice in le med one v Kanalu, o katerih se dobro ve, da korakajo za belo rumeno zastavo.

Popoldne prikorkajo po trgu vikar iz goriške stolne cerkve Ciril Vuga, Rustja, Lomček, Likar & Co, in s tem je bila zagotovljena rešitev. Vsak, kdor je videl te ljudi, je bil prepričan, da smoter temu predavanju je „lov na mladino“ s pomočjo roditeljev na klerikalne limance. In kdor se je udeležil tega predavanja, je sprevidel, da je bilo mnoge vedne opravljeno.

„Predavanje“ se je vršilo v župnišču. Predsednikom je bil izvoljen Rustja, ki je klobučal nekaj o veri kot podlagi prave vzgoje. Ko je končal svojo ulogo, približa se mu tu kajšnji nadučitelj g. Verč in protestira proti takemu zahrbtnemu shodu. Med zbranimi stoji vnanimi klerikalnimi poslušalci nastane pri tem nastopu g. nadučitelja grozovito vpitje, in tukaj je imel človek priliko videti, kako ljudi zbirajo klerikalci ob takih prilikah okoli sebe. Bilo je mnogo takih navzočih, ki so na ravnost nevarni elementi in le ti so šli kar s se s tmi na pogumnega g. Verča, akeravno

nike vedeli zakaj. Gosp. dekan poseže osramočen vmes in posrbi to druhal. Rustja se opravičuje, da so bili lansko leto vabljeni vsi učitelji in učiteljice goriskega okraja, naj vstopijo v društvo krščansko mislečih učiteljev, med temi pa, ki niso vstopili, bil je tudi liberalni Verč in radi tega ni opravičen on zahtevati, da se ga specielno vabi k današnjemu predavanju. Naj torej g. Verč pristopi v društvo, in potem bo imel čast biti vabljen ob takih prilikah.

Gosp. Verč odločno protestira proti temu. On je v Kanalu postavno poklican, da vzgojuje šolsko mladino, in kdor hoče imeti v Kanalu predavanja, ki zadevajo šolsko mladino, stopi na tuja tla, radi tega je primoran opozoriti prej tukajšnje učiteljstvo o tej zadevi. Tega pa sklicatelji shoda niso storili, zato je pa isti zahrbtni sklican. Akoravno je gosp. Verč opravičeno žigosal zahrbtnost tega predavanja, vendar so klerikalni bečki vpili, da je bilo kar grdo. Gosp. Verč se je na to odstavil, ker se mu je zdelo naravnost neumno govoriti takim prismojam, posebno še, ker ni bil varen v bližini surove podivjane čemencev.

Obračun divji hrum in šum je najbolj vzgajal g. Cirila Vuga, ki je zadovoljnim obrazom sedel pri odru na stolci. Ta podivjanost nad g. nadučiteljem kanalskim bila mu je porok, da sedaj lahko čisto varno nastopi ter udriha po „liberalnem učiteljstvu“ in po „liberalnih“ sploš. Nastopi in začne govoriti kot angelj mira. Pote pa takoj, da bo prav glavo loško segal v svojem govoru, kar je tudi storil. Pravi vzgoji je znal sicer prav malo povedati, toliko bolj pa je udrihal po vsem tem, kar ni klerikalnega. Govoril je o franciji in Italiji. V franciji so vrhli socialni demokratje in liberalci krič iz tole cerkve so zaprte, a kjer se je nekatere čase darovala sveta moč, plešejo vsaj nage amazone lenake. Na Italijo je poročaje poročal Morda je hotel kaj praviti o on predstojnici Iumagnali, ki je tako vzorno vstopke vzgajala pod duhovskim nadzorstvom utrošeno ji mladino. Po vedal je poročaje neko „resnično dogodilo“ o zgrabljenem levu, ki je bila pa tako neumna, da je moral na kolenih parkrat ponastiti, da

je resnična, ker je videl več odprtih ust pred seboj, ki jim ni moglo iti nekaj tako neumnega dol v želodec. Tistega leva je primerjal liberalcem, ki bodo hrustali mladino, a on bo isti, ki jih bo trgal iz njihovih krempljev.

Za Cirilom je govoril, to je, bral nekaj naš znani g. Likar. Med drugim je povedal, da je najboljša in najlepša punca ona, ki nosi zakrpano obleko. Nekdo, ki je videl Likarja vedno le med elegantnimi puncami, se ni mogel načuditi temu sedanjemu okusu gosp. Likarja.

Gosp. dekan je govoril prav trezno in premišljeno, kaj naj bo podlaga vzgoji.

Gosp. Zega je pravil, da prva stvar za vsakega človeka je le vera. No, on ki ima zraven vere še mnogo kapitalov in veliko posestvo, lahko tako govori, ne ravno tako dobro je pa za tistega, ki ima samo vero in nič drugega.

Na koncu pove g. Rustja, da edino primerni prostor za tako shode je velika veža župnišča in zato se bodo večkrat tam vršili enaki shodi. V Kanalu je sicer prav veliko takih za shode primernih prostorov, a znano je celemu svetu, da Rustja in omenjeni, ki so bili z njim, ga prav radi pijejo, a naš g. dekan goji na Vogrskem zlahko trto, in radi tega ima baje v kleti nad vse izborna vina, in čuda torej, če vidi g. Rustja v župnišču najbolj primeren prostor. Zato je pa obljubil, da pride še večkrat v Kanal.

Potem smo dobili ta le dopis:

Iz Kanala. — Dopisnik iz Kanala je bil gledal vršitve shoda krščansko mislečega učiteljstva, ki se je vršil dne 29. junija t. l. v župnišču v Kanalu, posebno glede nastopa g. dekana Berlota o času mojega protinastopa najbrže slabo informiran. Resnica je, da se me je napadalo od vseh strani zdivjano-razbojniško, edini g. Berlot, tukajšnji dekan, je bil toliko pravičen in nepristranski, da se je za ne potegoval in zahteval, naj se da prostost govora i meni, da zagovarjam svoje stališče. Vse je bilo zaman. Posebno g. Rustji, zelo vrednemu predsedniku takega društva, ki se je prepir in razdor ter bega ljudstvo s

svojimi opazkami — ni bilo to vseč. Vsled tega je dvakrat segel v moj govor grozeč, da mi vzame besedo, češ, ne držim se smotra svojega ugovaranja. Plesal je kakor marioneta okoli mene na odru. Dobro je vedel, da bo to pomagalo pri njegovaj bandi, ki je vredna njega in on nje. Vihteli so vsled tega pesti proti meni in vpili kot zbesneli drviši: „Ven in dol z njim!“ Ta roditeljski sestanek je bil vse kaj drugega kakor predmet predavanja „Šola in vzgoja“. Gosp. Rustja! le vzgajajte tako naprej stariše in mladino; ne zavidam Vam takega vzgajanja in predsedništva!

Na dopis v „Primorskem listu“ z dne 2. julija t. l. št. 27. in vsem še pozneje mogočim dopisom bodisi v kateremkoli časopisu sporočam tem potom g. Rustji, njega oprodi g. Likarju in drugim njegovim vernim pristajem prav na kratko to-le: „da se niti ne zmonim, tem manj pa segrejem za njih izvajanja, izzivanja in napade na mojo osebo. Zagotovljeni naj bodo, da jim nikakor ne bodem odgovarjal“. — Obče znani Rustja naj pometa najpred pred svojim pragom, ker ima tam dovolj pometati, in učiteljsko osobje iz Kanala naj pusti pri miru! Darwinist g. Likar naj pa še dalje poučuje ljudstvo o darvinizmu!

Alojzij Verč, nadučitelj.

Iz povedanega je jasno razvidno, kaksi nameni se skrivajo za lepo firmo „Predavanje o vzgoji in omiki mladine“. Čisto navadno hujskanje proti učiteljstvu, katero noče biti „krščansko misleče“, to je, katero se noče ponižati na stališče mežnarja in farovskega hlapca. Rustja naj bi predaval o vzgoji in omiki mladine. Ali pa n. pr. Likar! Kdor pozna te katoliške tiče, se mora za glavo prijeti, ko čita, da hočejo predavati o vzgoji in omiki mladine.

Sedaj bodo baje ti ljudje, katerih noben dostojen učitelj ne pogleda, hodili okoli po vaseh ter „predavali“ o vzgoji in omiki mladine; to se pravi: zabavljali bodo šoli in neklerikalnemu učiteljstvu ter sejali sovraštvo med stariše proti šoli. — Po skandalih, ki

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoski spisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

Gotovo je berač spoznal mušketirja, zakaj postal je silno bled; gotovo je tudi d'Artagnan spoznal njega, zakaj lasje so mu vstali pokoneu.

— Gospod d'Artagnan! vsklikne berač ter skoči korak nazaj, gospod d'Artagnan! pustite kočijo dalje, ljudje!

Morda mu je hotel tudi d'Artagnan odgovoriti, toda v tem hipu se je začel težak udarec, kakor da bi mahnil z batom vola po glavi: Porthos je podri svojega nasprotnika na tla.

D'Artagnan se obrne in zagleda nesrečnega, ki je ležal štiri korake v stran.

— Sedaj pa le proč, le proč! zakliče d'Artagnan kočijažu, poženi, poženi!

Kočijaž oplazi konje z bičem preko hrbov, in plemenite živali poskočijo. Začujejo se klici, kakor da je bilo podrlih nekaj ljudi na tla. Nato se kočija dvakrat strese: dve kolesi sta šli preko žbkega, okrog lega telesa.

Za trenutek je nastal molk. Kočija je zdrdrala skozi vrata.

Proti Cours-La-Reine! zakliče d'Artagnan kočijažu.

Nato se obrne k Mazarinu, rekoč:

Sedaj lahko zmolite pet okenčev in pet čenamarij, Monseigneur, ter se zahvalite Bogu za rešitev; sedaj ste rešeni, svobodni!

Mazarin odgovori samo z nejasnim vzdihom; ni mogel verjeti v tak čudež.

Čez pet minut se kočija vstavi: dospeli so v Cours-La-Reine.

Monseigneur, ste li zadovoljni s svojim spremstvom? vpraša mušketir.

Občudujem, vas, gospod, pravi Mazarin ter se opunadi, da pomoli glavo skozi vrata; storite sedaj isto tudi za kraljico.

To ne bo tako težavno, pravi d'Artagnan ter skoči na tla. Gospod Vallon, priporočam vam Nj. Eminenco v varstvo!

Bodite brez skrbi, pravi Porthos ter iztegne roko.

D'Artagnan ga prime za roko ter jo potrese.

Au! vsklikne Porthos.

D'Artagnan pogleda začudeno svojega prijatelja. Kaj vam je? pravi.

Mislil, da sem si izpahnil členke, odvrne Porthos.

Ni čudno, saj ste tudi udarili kot medved!

Moral sem že, zakaj moj nasprotnik je že hotel sprožiti pištolo name; toda kako ste se vi iznebili svojega.

O, moj ni bil človek! odvrne d'Artagnan.

Kaj pa je bil?

— Duh.

— In...

— In zarotil sem ga.

Ne da bi stvar še dalje pojasnjeval, vzame d'Artagnan pištolo, ki so bile na prednji klopi kočije, si jih vtakne za pas, se zavije v svoj plašč ter se napoti proti vratom Richelieu, ker se ni hotel vrniti skozi ista vrata, skozi katera je bil prišel.

XXIV.

Koadjutorjeva kočija.

Namesto da bi se bil vrnil d'Artagnan skozi vrata Saint-Honoré, je napravil ovinek ter se vrnil skozi vrata Richelieu, ker je imel še dosti časa. Hoteli so vedeti, kdo je, in ko so spoznali po perju njegovega klobuka in po njegovem našitem plašču, da je mušketirski častnik, so ga obkročili, hoteč ga pripraviti do tega, da bi kričal: Dol z Mazarinom! Izprva ga je nekoliko vznemirilo, ko so stopili krog njega; toda ko je zvedel, kaj hočejo, je kričal s tako lepim glasom, da so morali biti tudi najbolj sitni fronderji zadovoljni.

Šel je dalje po ulici Richelieu ter mislil o tem, kako odvede tudi kraljico, zakaj na to ni bilo misliti, da bi jo odvedel v kočiji s francoskimi grbi; tedaj je zagledal pred vrati hotela gospe Guéménée neko kočijo.

Bliskoma se mu je zasvetilo v glavi.

— Ah! je vskliknil, to bi bilo nekaj!

Nato se približa kočiji, si ogleda grbe, ki so bili naslikani na nji in livrejo kočijaža, ki je sedel spredaj.

(Dalje pride.)

so se godili pri takem predavanju v Kanalu, po divjanju in hujskanju ljudstva je poklicana šolska oblast v interesu šole, da nemudoma poseže ymes ter odpravi taka hujskajoča „predavanja“. Kajti v nasprotnem slučaju se morajo dvigniti razsodni možje po vaseh ter pognuti z bičem Rustje in Likarje izmed ljudstva. Prijatelji šole ne morejo trpeti takega divjega hujskanja, kakoršno hočejo zanesiti med ljudi možje à la Rustja!

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Rihemberga. — Previdnosti, so občani, je treba, da nas ne prevara črni zmaj! — naše občinsko starestinstvo, pod uplivom znanega Štrancarja, koji ruje neprestano, da bi se tem preje zidala nova župna cerkev v Rihembergu. — Kakor skrbimo za telesni, tako nam je treba skrbeti za dušni blagor, ravno tako, kakor si kmet rad popravi svoje stanovanje, — si tudi rad olepša svoj molitveni hram — to je resnica. Pomisljajte, dragi soobčani! Veliko potreb imate, kojim se morate: „hočeš-nočeš“ odpovedati iz razloga, ker Vam Vaše gmotne razmere ne dopuščajo privoščiti si tega, kar bi Vam ugajalo!

Naš župan — znano nam je, pod kakim vplivom, prišel je vabiti danes ljudi v občinsko pisarno za podpise prispevka k novi cerkvi. Nove cerkve v Rihembergu je pa ravno toliko treba, kot vozu petega kolesa. Naši Brejci so trdni, dali so nezaupnico svojim starestinam, nikakor ne priznavajo tega, kar ti možiceljni v občinski pisarni in v farovžu podpišejo. Oni bodo tudi izvojevali vojno, kojoj so napovedali „lahkomiselnim svojim zastopnikom“. Glasno lahko rečemo, da imajo ljudje čudne pojme o značajih! Na javnih shodih dobili so od 99% večine prebivalstva ponovno „nezaupnice“ in vender si upajo med svet.

Vpisovanje za cerkev se je pričelo pred dnevi v Britofu. — Ob tej priliki bodi povedano našim soobčanom, da je treba tukaj previdnosti. Vlada je že naznanila županstvu, da ne prispeva niti vinarja k zidanju nove cerkve. — Trebalo bode pa najbrže kakih 140—150.000 K za pokritje vseh stroškov. Teh 150.000 K naj bi si izposodila občina na naša posestva? Nikakor in nikdar! Ta, kdor podpiše, naj jamči za izposojeno si svoto! Mi protestujemo v teh težkih časih, da bi se nas pokojalo tako globoko v dolgove. Mogoče se nehajajo kake posestniki med občinskimi starestini, koji so tako zadolženi in obremenjeni, da pri njih celo sedanjji upniki riskirajo svoje posojilo. Takim ljudem je seve šecko jedno! Taki ljudje vedo prav dobro, da nimajo ničesa izgubiti. Nam pa ni tako! Mi se rjši zadovoljimo s krompirjem brez soli za večerjo, da se nam ni treba bati sodnijskih in davčnih vslužbencev ter nam ni treba izposojevati si košaric, da se nosi darove v pomirjanje upnikov. Dolgove delati, je lahka stvar; kako jih pa plačevati? Letine so slabe, suša vničuje naše poljske pridelke in obupno gledamo v bodočnost. Izpreglejte, dragi soobčani! Ne dajte se zapeljati po ljudeh, kojim je več njihov žep nego ljudski blagor! Ti ljudje so že toliko previdni in si preračunajo, da, ako izplačajo par sto kron, bodo imeli dohodkov najmanj trikrat toliko od zidanja nove cerkve.

Ako ti je ostalo še kaj vesti — dragi Štrancarček loglej iz svoje višave na nas revne občane, glej in razmisli našo bedo ter reci: Ljudstvo, siromašno si, živiš v bedi in tvoje srce naj bode Tvoj tempelj. Nikdar, dokler se ne povrnejo boljši časi, zidati nove cerkve, ker današnja popelnoma odgovarja domačim razmeram. Ako si pa tak, ida si vkljub mojemu opominu hočeš kopati svoj lastni grob, priporočim te Bogu, naj pošlje sv. Duha! — Amen.

Domače vesti.

P. n. gg. naročnikom. — Preteklo je prvo poluletie 1908. Prosimo vse gg. naročnike, ki so zaostali z naročnino, da jo doplačajo v kratkem; istotako one, ki plačujejo letno, da nam nakažejo naročnino o prvi priliki.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabrali na dan sv. Petra in Pavla v Lokoven pri veseli družbi 2 K.

4 K je daroval g. Andrej Duša v Gorici, ker se ni mogel udeležiti veselice na narodni praznik „pri jenu“.

V Pevmi se je nabralo po krčmah za družbo sv. Cirila in Metoda v nedeljo K 12-74 vinarjev. Po kroni so darovali g. Jožef Klanjšček, Ivo Pavlin, Karol Figel in Klede Blaž.

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo pri Fonu za izgovorjene tujke K 4-68.

V krčmi pri g. Mozetiču v Solkanu se je nabralo K 6.—

Za kres, oziroma za umetne ogaje, katere so priredili na Šanci na predvečer sv. Cirila in Metoda pod vodstvom gospice Roze Maraž, vrtnarice otroškega vrtca pri mostu v Pevmi, darovali so: Roza Maraž 10 K, Vladimir Janovski 10 K, Franc Makuc, Grojna 8 K, Fr. Melink 1 K, Gašpar Ciglič 1 K.

Pri tej priliki daroval gosp. Rudolf Pečar 2 K in nabral v veseli družbi v gostilni gosp. Franceta Maraža v Pevmi 1-62 K za družbo sv. Cirila in Metoda.

Vsa čast in hvala darovalcem, posebno pa ljubki gospodični Maraževi za dar in prireditve kresa!

Briska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda deluje zelo marljivo. Udolne, podporinpe in skupička v vsoti 175 K 28 vin, je poslal rodoljubni učitelj Orel glavni družbi v Ljubljani. Rodoljubom slovenska zahvala!

Družbi sv. Cirila in Metoda so darovali 46 K 12 vin. častilci sv. blagovestnikov v Trnovem ob petindvajsetletnici mašništva družbinega tajnika in župnika g. Berceta. G. Berce je prejel tem povodom tudi mnogo čestitk raznih društev, korporacij in posameznih rodoljubov. Ker ne more odgovarjati radi nujnih pisarniških poslov na vse čestitke, naj to izpolni zahvala iskrena tukaj izrečena.

Ali uč. policija:

1. da so vsi znani laški, mazzinijanski in irredentovski hujskači oboženi s sumljivimi palicami, v katerih so bodisi bodala ali svinec?

2. da vsi glavni pretepači nosijo samokrese?

3. da je zadnje čase en sam trgovec prodal okoli 20 revolverjev Lahom?

Slovenci, pozor! Lah! izzivajo, in kedar boste reagovali, bodo Lah! streljali in bodli. Bodite pripravljeni, da po zaslugi odgovorite!

Dogodki v nedeljo. — Preteklo nedeljo sta bili v Gorici dve ljudski veselici: italijanska v mestnem vrtu, slovenska pri Jenu. — Italijanska veselica je bila „pod milim nebom“ in na odprtem kraju, kajti „italijanstvo“ mesta Gorice je tako, da nimajo niti enega hotela, ne ene večje restavracije, kjer bi imeli vrt in zaprte prostore za slučaj slabega vremena. Zato pa jim daje mesto na razpolago celó take kraje, kakor je n. pr. — ljudski vrt. Naglašamo, da je to vsem dostopen kraj, v bližini so slovenska poslopja, — ali niti enemu Slovencu ni padlo v glavo, da bi šel motit laško veselico in kakorkoli nadlegovat Italijane.

Kako pa so se obnašali Italijani?!

V obsežnih prostorih hotela „pri zlatem jenu“ so bili zbrani Slovenci. Veselili so se dostojno, ni padla niti ena žaljiva beseda ali pesem na kogarkoli, na gorške Lahe nikdo ni niti mislil. — Dokler so bili Lah! v „ljudskem vrtu“, je bilo tudi vse mirno; ali Lahe je pregnal dež — in jeza jih je morala lomiti, da so morali v „laškem“ mestu mokri zbežati, ker nimajo v take namene niti ene strehe, dočim so imeli Slovenci nemoteno svojo veselico naprej: zato so nadebudni laški farabutti poskrbeli, da naša veselica ni končala brez škandalov na ulici.

Ko so okoli polnoči nekateri gostje odhajali domov, so bili na ulici napadeni, zmerjani, tepeni, kamnjeni. Vieelo se je, da so laški napadavalci organizovani, ker bili so razpostavljeni v malih četičah po mestu v bližini Jelena. Na dano znamenje z žvižgom so zajeli Slovence od dveh ali več strani. — Ko so prišli Slovenci, ki so bili napadeni in kamnjeni, nazaj v hotel ter povedali, kaj se je zgodilo, je zavladala med Slovenci strahovita ogorčenost; mnogo jih je teklo ven na ulico v pomoč našincem. — Od kavarne Europa sem so Lah! vodili boj proti Slovincem. Prišla je njihova četa in — eroi dei sassi! — s kamenjem bombardovala na naše ljudi. Ulica je kakor za nalašč polna ostrega kamenja. Več oseb je bilo zadetih: med temi orožniški stražmojster, jeden redar, trije gorški gošpodje in jeden uradnik iz Trsta, ki je bil prišel z železnico in je hotel iti k Jenu prenočit; t. je bil zadet od zadej v meča. — Na to so jo Lah! kar odkurili.

Naravno je, da se je polastila Slovencev grozovita razkatenost; hoteli so udariti proti Europi in odgovoriti Lahom po zaslužju. Priletelo pa je več redarjev, ki so na vso silo branili večji pohod proti Europi. — Poslanec Gabršček je najbolj vroče mladeniča z vso silo potiskal nazaj v hotel in miril ljudi (— drugič naj tako več ne dela, ker Lah! tega ne zasluži!) — Prišel je tudi grof Attems, ali namesto da bi miril, je prišel na ta način, da je nasramno razžalil poslanca Gabrščka. Ta ni vaju molčati, tudi grofom ne, zato je pred vsem ljudstvom ožigosal grofovo ravnanje. Občinstvo se je ogorčeno gnetlo okoli grofa, kričalo in s pestmi divjalo nanj, da so ga morali redarji vzeti v sredo. Poslanec Gabršček že se obračuni z grofom Attemsom na edino primeren način za take domisljave gospode!

Lah! se niso več prikazali. Slovenci so seveda dajali duška svoji nevolji, kar je vzročilo na ulici grozen kraval; ko so se odpeli „Hej Slovani“ — se je večina zopet izgubila v notranje prostore Jelena.

Kako ostudna in zavrata banda so gorški laški pobalini, naj dokazujeta še ta dva slučaja:

Dr. Treo je gotovo miren, dostojen, ugleden mož. Nič hudega se nadejajoč je šel sam proti svojem domu. Ali moral je hitrih nog priteči nazaj v hotel, sicer bi se mu bila slaba godila. Spremljalo ga je potem domov več gospodov. Ko so se ti vračali, je priletel mimo njih kamen s tako močjo, da se je raztreščil ob zidu; kos, ki ga je pobral redar, tehtal nad pol kile. Vprašamo: kaj bi bilo z glavo, v katero bi priletel ta kamen? Vrgel ga je pisar odvetnika Nardinija. — Pred 10 leti so bili kaznovani do 15 mesecev ječe Slovenci, ki so kamnili italijanske podanike po umoru cesarice. Kjer sodnja ni dognala, kdo je vrgel kamen, so bili obsojeni vsi udeležniki zastra... dogovorjenega napada. In tu?! Nič, nič, nič! Slovenec, išči sam, kdo te je ranil!

Gosp. A. Šubic je bil kamenjan in pretepen, ker je šel čisto mirno sam proti domu v Raštelj! — Sploh se je pokazalo ves čas demonstiaci, da je naravnost nevarnost za posamične Slovence; ako gredo v večji družbi, tedaj so pa uprizorili demonstrativen pohod po mestu, Lah! začno kričati, policija prihiti, da so za njenimi hrbiti varni, — in Slovincem se na glavarstvu že zameri, češ, da so s svojim nastopom izzivali. — Slovenci se morajo dati posamično pobiti, potem bodo zadovoljni oboji, Lah! in grof Attems!

Okoli 7. ure so bili napadeni „za gradom“ kolesarji iz Vrtojbe; šli so nalašč okoli gradu, da niso vozili skozí mesto. Ali tudi tam je čakala pripravljena laška družba kakih 15 pobalinov, ki so Vrtojbence ustavili in zahtevali, da morajo odložiti kolesarska znamenja. Ti niso hoteli in nastal je pretep. Jeden orožniški stražmojster je stal na svojem oknu in gledal ves ta prizor, da je tudi tu najboljšo izpričano, kdo napada, hujska in vzroča pretepe.

Pripominjamo, da vse te laške ostudnosti vzroča znana peščica ljudij, med temi policijsko znani individui, o katerih ni znano, od česa žive v Gorici. Ako bi imela policija toliko poguma, da bi dala le petorici „Haus-arest“ po 24 ur, pa bo mir v Gorici! Ali grof Attems je prišel pred Europo in milo, jokavo prosil tam zbrane pobaline: Signori, ma signori, io vi prego ecc. En sam glas iz ust — moža bi zadoščal, babjemu jokuja pa se smejejo in — prav imajo! Slovenci moramo sami narediti konec takim škandaloznim odnosajem v Gorici!

V saboto, na predvečer praznika slov. blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, je gorelo vse polno kresov po naši deželi. Posebno pa okoli Gorice: goreli so kresovi, topiči so pokali, bengalični ognji so se vžigali — kakor da bi bila Gorica oblegana. Jako lep je bil kres na Kalvariji nad Podgorco, kamor je pohitelo tudi več občinstva iz Gorice ter kjer se je zapelo več naših lepih narodnih pesmij, ki so mogočno donele v Gorico ter so jih slišali celo na Rojicah. — Posebno lepo so proslavili predvečer v Vrtojbi. Prižgali so kres, vžigali bengalične ognje, topiči so pokali, sviral je tamburaški zbor, pevci so peli, v zvoniku pa so nabivali. Potem so nabrali 10 K za družbo sv. C. in M., za eno šport-cigareto se je dobilo na dražbi 3 K 48 v, za 1 pokalico 5 K 80 v, za 1 l vina 3 K 13 v, kar se je izročilo gospej Deklevi v Gorici.

Veselica v korist družbe sv. Cirila in Metoda, katero sta priredila združena odbora moške in ženske podružnice, je vspela prav povoljno.

Veselica bi bila zadobila še večji obseg, da ni nagajal dež prav takrat, ko je bil čas, da se napolnijo do zadnjega kotička prostori „pri jenu“. Živahno je bilo na vrtu in v salonu, godba je svirala lepe slovenske in druge komade, narodne gospodične pa so švigale od mize do mize ter prodajale razglednice in druge različne reči v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Pevsko in glasbeno društvo je zapelo po svojem moškem in ženskem zboru več lepih pesmij, srečolov je prinesel mnogoterim lepa darila; sploh se je razvila jako animirana zabava, da ostane lep večer v prijetnem spominu vsem udeležnikom. Kakor čujemo, bo tudi dobiček v prid naši družbi prav zadovoljiv.

Pri zrelostnih izpilih na tukajšnjem c. kr. žen. izobrazovalnišču, ki so začeli 25. junija in končali 4. julija t. l., bile so pripoznane zrelim za občne ljudske šole: iz slovenskega oddelka: a) s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Berbuč Gabrijela (z odliko), Čebular Olga, Miličević Ivka (z odliko iz slov., nemšč. in hrvaščine), Nardin Marija, Persič Terezija (z odliko iz slov.), Podgornik Ana (z odliko iz nemščine), Volarič Bogomila; b) s slovenskim učnim jezikom: Abram Slavica (z odliko), Arrigler Roza, Baša Alojzija (z odliko), Bogataj Vilma, Boštjančič Marija, Bratina Milena, Čigoj Dragica, Delpin Rafaela (z odliko), Ivančič Alma, Jeričijo Marija (z odliko), Kuntih Matilda, Leban Štefanija, Lenardič Viktorija, Mayer Valerija, Medvešek Ljudmila, Miklavič Olga, Paglavac Emilija, Pagon Alberta, Peric Karolina, Šepić Marija (s slov. in hrvatskim učnim jezikom), Tomažič Rozalija, Trampuš Vekoslava, Vidic Valentina, Žagar Milena; c) Privatistinj: Kotnik Anka (z odliko z nemškim učnim jezikom), Legat Josipina (z odliko z nemškim učnim jezikom), Mayer Julija in Vrščaj Terezija s slovenskim in nemškim učnim jezikom.

Za vsprejemni izpit na učiteljske v Kopru se je oglasilo 45 učencev; izpit jih je napravilo 33.

Sprejemni izpiti za c. kr. učiteljske v Kopru. — Sprejemni izpit za c. kr. učiteljske so napravili iz c. k. Podgorske pripravnice sledeči: 1. Belin Franc iz Gorice, 2. Bevk Franc iz Cerkanega, 3. Birska Jožef iz Trsta, 4. Gleščič Gregor iz Livka, 5. Lovrečič Jožef iz Gorice, 6. Martinec Franc iz Kobarida, 7. Nanut Jožef iz Št. Andreža, 8. Rejec Avgust iz Srednjega, 9. Vuga Alojzij iz Solkana.

Kolesarska dirka je, kakor znano, dovoljena, toda brez slovenskih zastav v Velodromu in onih delih, ki so od zunaj vidni, kakor tudi zunaj Velodroma. Slovensko zastavo hoče policijska oblast popolnoma odpraviti. Proti odloku okr. glavarstva so že storjeni potrebni koraki na pristojnih mestih.

Vedno kamorja. — Neki gospod je šel čisto mirno iz Korenjske ulice proti Koru v nedeljo zvečer ob 11^{1/2}. Ko je stopil na stran, je priletel kamen mimo njega. Prava sreča, da ga ni zadel, kajti kamen ni bil majhen. Kamen je priletel od strani kavarne „Aurora“ tam od zadej nekje, najbrže iz kakega skrišališča. Povdarjamo, da je šel oni mož, ki je c. kr. uslužbenec, čisto mirno po ulici svojo pot. — Torej napadajo laške barabe vsakega pasanta, če le slutijo, da bi ne bil Lah.

Naj se oglasijo tudi še drugi Slovenci, ki so bili napadeni v nedeljo zvečer ali ponoči.

Proti Ciril-Metodovi družbi. — Ciril-Metodova družba ima pri nas 3 strupene nasprotnike: nemški „Šulferajn“, „Lego“ in „Slovensko krščansko socijalno zvezo“. Vseh delovanje je naperjeno proti njej. Ni dovolj, da zatirajo Nemci in Lah! slovenski narod, najti so se morali med Slovenci ljudje, ki gredo povsod njim na roke. Naši klerikalci so založili svoje vžigalice proti vžigalicam naše šolske družbe, zdaj pa nameravajo uvesti še svoj narodni kolek, ki naj istotako dela konkurenco narodnemu kolku Ciril-Metodove družbe. Klerikalcem v njih brezdomovinstvu res nobena umazanost ni prevelika. Ako pa je veliko brezdomovinstvo klerikalcev, bodi naša narodna zavest toliko, da s podvojenimi močmi delujemo za našo obrambno družbo. Tudi če ji klerikalci spodnašajo tla, mora uspevati!

Iz Blj je nam sporočili danes čudno vest, ki je zopet jasen dokaz, kako brezpravni državljanji so taki duhovniki, ki niso po volji gospodujoči cerkvi. Tamošnji kaplan Mezinec je priljubljen med ljudstvom, ker živi

med ljudstvom za ljudstvo. Toda gospodujoča cerkev noče duhovnikov z ljudstvom, marveč le — nad ljudstvom. Kakor hitro je bil prišel znani kurat Abram v Bilje, je začel preganjati svojega kaplana na prav grde načine. Ljudstvo je to videlo in oglasilo se je bilo na škofiji za svojega kaplana. Celo staršinstvo in ogromna večina gospodarjev so podpisali vlogo na škofijo, v kateri so rekli, da zaprejo Abramovo obhajanje farovž in cerkev, ako po krivici odstranijo Mezinca. To vlogo je škofija vrnila pod klop, v nedeljo popoldne pa je dobil Mezinca odlok, da je premesčen k sv. Ignaciju v Gorico, kjer mora že p. i. hodnjo nedeljo maševati v izogib suspenzije „a divinis“; obenem „se mu je prepovedalo, da se v cerkvi ne sme posloviti od svojih Biljencev.“ — Skandal!

Nesramna pisarja „Corriera“ presega vse meje. Bolj lažnive cunje si ni mogoče misliti. Z ostudno nesramnostjo si izmislili čine, ki jih podtika Slovincem. V ponedeljek je dodal na svoje laži še to-le cvetko: Slovinci naj ne govoré, da jih Italijani izživajo; ako se Italijani upirajo in odgovarjajo Slovincem, kakor ti zaslužijo, tedaj imajo le prav, — in pravzaprav bi bile potrebne še veliko bolj izdatne in občutne lekcije.

Kaj pa hočejo še babnice pri „Corrieru“. Ali k amenje še ne zadošča? Ali jim ni prav, da niso pokali še revolverji, ki so pripravljene proti Slovincem? Naj poskusijo! Vsako kapljo slovenske krvi plačajo Lahi tako kruto drago, da bodo še milo zdihovali in prosili prijaznost gerških Slovincov. Kar znajo Lahi, znajo Slovinci tudi.

Za nesramne babnice pri „Corrieru“ so meščanje samo Italijani, Slovinci ne. Meščanje so celó Šapla, Spacapan, Gorjan in cela vrsta renegatov, med temi cela vrsta takih, ki imajo domovno pravico v slovenskih občinah, — tuji brez pravic pa so Slovinci, ki so tu posestniki in močni davkoplačevalci. — Eno samo rožico „Corrierove“ pisarije. Napada redarje in pravi:

„Perchè queste sguainano la sciabola per intercettare il passaggio ai cittadini quando questi vogliono diffendere l'amore della loro città che nessuno difende“. Babje prisede! S kamenjem branijo laško ljubezen do Gorice!

Napade! biciklisti iz Vrtojbe. — V nedeljo zvečer so bili napadeni za gradom biciklisti iz Vrtojbe. Čisto mirno so se peljali, kar so se zaleteli vanje tam čakajoči laški mladeniči, da so morali biciklisti skočiti s koles. Neki Lah je prijel za vrat Petra Nardina iz Vrtojbe ter klical nad njim: Abbasso porco di scavo. Drugi laški tolovaji so padli po Slovincih s palicami ter topli okoli, kar se je dalo. Neki laški dijak je strgal ovratnik izidoru Mermolji. Prav zahrbtno, tolovajsko so napadli mirne Vrtojbece, znamenje, da so prav čakali na nje. Ko so prišli redarji, so laški junaki tekli kar se je dalo. Policija je prišla dva ter jih zasilala, potem sta bila puščena na svobodo.

Tukaj imamo zopet slučaj, kako čakajo Lahi na Slovence prav z namenom, zahrbtno jih napasti. Napadalci zaslužijo eksemplarično kaznen; ali jih doleti?

Tisti dijak, ki se je udeležil napada na Vrtojbece, je, kakor se nam poroča, Barzelini, katerega oče je zalagatelj Steinfeldskega piva v Gorici.

Dve nezaznamovani poti za turiste. — Soška podružnica S. P. D. je rudeče zaznamovala dve novi poti v okolici Gorice. Prva pot gre z vrha Sv. Gore v Deskle. Z vrha gre po severnem hrbtu Skalnice lepa široka cesta do kapelice na sedlu v Prevki (503 m). Tu se razcepi pot na tri strani: na desno se precej strmo spušča pot v Grgar, na levo gre nekoliko zložnejša pot v Plave, ki je zaznamovana, naravnost proti severu pa kažejo nova znamenja na Deskle in Kanal. Za orientacijo so namesto tablic napisali na skalah. Znamenja se drže precej časa kolovozne poti, ki gre iz sedla nekoliko navzgor in se počasi v velikem loku obrača na desno, pozneje pa na levo. Na drugem sedlu oziroma hrbtu se pota zopet cepijo. Znamenja pa zapuste tukaj kolovoz in se drže odslej večinoma gozdne steze, ki se spušča navzdol po desnem pobočju v dolino Rohot-potoka mimo Rutarce in Griljevšča ter pride na cesto pri rudeči kapelici, potem pa zložno po cesti skozi vas Deskle do državne ceste pri zidanem znamenju nasproti krme Jožefe Markič. Tam je tudi tablica z napisom pot na Sv. Goro. Z vrha do državne ceste se pride lahko v dveh urah, od tod da-

lje je po državni cesti še slabo uro do Kanala.

Druga pot je tudi rudeče zaznamovana in vodi iz Kanala gor na Marijino Celje in po gorskem hrbtu k sv. Gendri. Znamenja se začno pri železniškem prehodu pred kolodvorom v Kanalu in se drže precej časa ceste, ki se dviguje v dolgih ovinkih do vasi Čolence. Kmalu nad vasjo pa znamenja zapuste slabo cesto in se obrnejo na desno navzgor po stezi bližnji k cerkvi: Marijino Celje nad Ligo (677 m). Do tu je iz Kanala peš dobro uro. Od Marijinega Celja se vije lepa gorska vozna pot po dolgem hrbtu skoro v vedno isti višini in nudi potniku vedno nov razgled, zdaj na levo v dolino Soče, zdaj na desno proti laški meji v dolino Idrije. V križišču (ali na križadi) v sedlu pred sv. Jakobom krenejo znamenja od kapelice nekoliko navzgor po senčnati gozdni poti pod vrhom cerkvice sv. Jakoba (747 m), pozneje pa po stezi na desno po gorskem pobočju in na rob hrbta. Tu se stekajo poti iz Debinja in Zapotoka na eni strani, iz Kamenc, Vrtač in Kobalérišča na drugi strani. Od tod je še kratek skok mimo na pol podrte kapelice gor k cerkvi sv. Gendre. Od Marijinega Celja do sv. Gendre je eno uro in pol do dve uri hoda.

Šipo je ubil optiku g. Primožiču na koncu Gosposke ulice v soboto ob 11. dopoldne neki laški mladenič. Bilo jih je več skupaj, videti so bili dijaki, kar je eden izmed njih vrigel kamen ter razbil veliko šipo v vratih Primožičeve prodajalne. — Kdo je bil, se seveda ne ve. Bilo jih je več; ve se, da je iz njih srede priletel kamen. Potem so jo hitro potegnili naprej. — Kaj takega pri bellem dnevu, dopoldne ob 11. uri sredi mesta! Predrznost laških barab presega res že vse meje. Slovinci si bomo morali poskrbeti korenito samoobrambo!

Malakš kričijo „živo“. — Opaža se, da nekateri Lahi ponoči nalašč kričijo „živo“, samo da bi tako izvalili kak kraval ter napadli kakoga Slovence, na katerega bi slučajno naleteli. Če ne najdejo, kar iščejo, začno za klicem „živo“ prepevati pa „Marameo“! Vedno predrzejši izvalci postajajo Lahi v Gorici. Potem pa lažejo in tulijo na vsa usta, da Slovinci izživajo.

Kamen je padel na nogo 40-letnemu Al. Lesjaku v Šmarinah ter mu prizadjal precejšnjo rano, vsled česar so ga pripeljali v goriško bolnišnico.

Ranjen je bil z nožem v hrbet 21-letni Fran Harej iz Dornberga. Baje ga je ranil nekdo iz ljubosumnosti. Hareja so prepeljali v goriško bolnišnico.

Laška veselica v mestnem vrtu v nedeljo se ni mogla izvršiti, ker je pričelo deževati. Veselica je preložena na prihodnjo nedeljo.

V Ribnembergu so v nedeljo pogнали s sejma laške botgarje iz Gorice.

Laški advokat in bliski poslanec dr. Fr. Verzeznassi se je preselil v Cervinjan.

Ponočnjaki. — V ulico sv. Antona se v poznih nočnih urah radi zatekajo ponočnjaki, misleč, da smejo v tej ulici tuliti in kruliti poljubno. Tako so vpili tudi v noči na ponedeljek, da so vzbudili celo ulico. Policiji toplo priporočamo to ulico, da bi poiskala tam razne nočne „pevce“ in razgrajate.

Javal. ples priredi v nedeljo 12. t. m. prvaška napredna mladina v restavraciji na kolodvoru pri g. Ant. Vodopivcu.

Letnica. — Dop. iz P.: Je že prav, de ste podarili vrtni denar, toda v javnosti o tem ni primerno pisati, da se ne vlačijo družba po nepotrebnem preveč v politiko.

Črevesno bolezen napadajo poleti večinoma dojenčke, katerih želodčno črevesje je ali vsled nezadostne ali pa brezmezne mlečne hrane oslabele. Otroci, kateri uživajo otročjo moko „Kufeko“ in mleko, ne napadajo črevesne bolezni tako pogosto, kakor one, kateri se hranijo s kravjim mlekom in drugo jedjo, ker namreč lahko prebavljiva otročja moka „Kufeko“ ne škoduje želodčnemu črevesju in ne povzročuje kisanja.

Zveza narodnih društev.

Razvilo zastave bralnega društva v Oseku. — Dne 12. julija razvije bralno društvo v Oseku svojo novo društveno zastavo na vrtu g. Jos. Rijavca. Velika narodna veselica bo obsegala ta-le vspele: 1. Nagovor z razvitjem zastave, 2. g. Alijaž, Oj planine, poje domači zbor, 3. S. Gregorič: Hajdukova oporoka,

deklamacija. 4. Bob iz Kranja, šaloigra, 5. Fr. S. Vilhar: Bojna pjesma, poje šempaski zbor, 6. S. Gregorič: Naš narodni dom, deklamacija, 7. J. Alijaž: Oj z Bogom ti ti planinski svet, poje domači zbor, 8. Plesni venček za ude in povabljenе goste.

Vstopnina znaša 50 vinarjev, prvi sedeži z vstopnino vred 1 K, drugi sedeži z vstopnino vred 80 vin. Člani prosti.

Zastava, katero bo društvo razvilo dne 12. julija, je zelo lična in nosi na eni strani sliko slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda.

Kdor le more, naj pohiti v nedeljo v Osek, da bo veselica in razvije zastave tem veličastnejše, da se gmotno podpre za izobrazbo naroda navdušeno „Bralno društvo“ v Oseku.

Omenjamo, da bo imel slavnostni govor g. dr. Dinko Puc.

Dirkališče za training je odprto vsaki dan od 6—8 zvečer za dirkače in pešce. — Reditelj Ivančič je ob tej uri na razpolago. Vsi člani odbora ter pomoženega veselicega odseka so naprošeni, da pridejo vsaki dan ob 7. uri na Velodrom, da se vse potrebno vkrene. — Člani jurije so naprošeni, da pridejo v sredo zvečer na dirkališče, kjer bode glavna skušnja za dirko.

Društva, katera se mislijo udeležiti dirke, naj nemudoma naznanijo političnemu oblastvu, da se vdeležijo.

Tržačani priredijo posebni vlak k I. narodni dirki.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Tečaj za krojače, ki se je vršil v Ajdovščini, je bil zaključen v soboto.

Pučno potovanje na Dunaj. — Včeraj jutraj je odšlo nad 100 obrtnikov in pomočnikov raznih strok na Dunaj, da si tam ogledajo razne tvornice in delavnice ter si tako naberejo znanja za napredovanje obrti v domači deželi. Menda je večina udeležencev Slovincov. Odpotovali so po državni železnici iz Gorice.

Tečaj za učitelje, ki bi poučevali na obrtnih nadaljevalnih šolah v trgovskih strokah, bo od 15. sept. do 1. okt. t. l. na umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani. Iz naše dežele so prijavljeni za ta tečaj: Alojzij Urbančič, nadučitelj v Mirnu, Avgust Tance, učitelj z Nabrežine, Rudolf Vičintin, nadučitelj v Renčah, Pavel Medič, učitelj iz Gabrovice in Maks Kuntih, učitelj v Solkanu.

Slovensko gospodarsko društvo na Dunaju. — Prvega tega meseca se je v dvorani „Slovenske besede“ vršil ustanovni shod „Slovenskega gospodarskega društva s sedežem na Dunaju“. Shoda se je vdeležilo mnogo slovenskih poslancev, le Poljaki niso bili zastopani. Od jugoslovanskih poslancev so bili prisotni Mandić, dr. Laginja, Spinič, Strekelj, Biankini, Ivanišević, dr. Krek in Stjepan Radić, člen hrvatskega sabora.

Posl. dr. Šileny je razlagal gospodarsko nalogo, ki jo prevzema novo društvo; pokazal je zlasti na polje, ki se odpira njegovemu delovanju v Dalmaciji in na slovenskem jugu sploh glede trgovanja s slovenskimi izdelki, izvažanja itd., pri čemur se lahko praktično uveljavlja slovenska vzajemnost. Društvo ima biti slično češkemu narodno-gospodarskemu društvu v Pragi in v Brnu, ali njegova podlaga mora biti širša in imajo biti spojeni v njem vsi slovenski narodi na Predlitavskem. Dr. Šileny je zlasti pokazal na vladno akcijo v prid Dalmaciji in na tekmovanje Nemcev in Madjarov, ki hočejo pod pretvezo podpiranja Dalmacije le pridobivati za svoje cilje in svoj kapital. Tu je treba, da bi tudi češke roke ponudile pomoč, katera bo imela seveda tudi politično važnost.

Predsednik dunajskega Narodnega sveta dr. Drozda je želel novemu društvu mnogega uspeha, na kar je bil izvoljen odbor 21 članov, v katerem so zastopani slovenski poslanci vseh strank in češki finančni in trgovski krogi na Dunaju. Predsednikom je bil izvoljen dunajski odvetnik dr. Lenoč, prvim podpredsednikom posl. Hribar, drugim podpredsednikom posl. dr. Šileny in tretjim podpredsednikom posl. Mandić. V odboru se nahajajo med drugimi Berka, ravnatelj Osrednje banke čeških branilnic, dr. Drozda, primarij in docent na Dunaju, dež. posl. Gabršček,

posl. Ivanišević, posl. Markov, posl. dr. Ploj, poslanec Povše, posl. dr. Slama, Spitalsky, ravnatelj dunajske filijalke Živnostenske Banke in Hulka, ravnatelj Češke obrtne banke.

Opozorjamo na koncert pri „Jelenu“, ki se vrši jutri zvečer ob 8 1/2.

Politični pregled.

V poslanski zbornici je bila včeraj sprejeta najnost predloga gledé zavarovanja za starost. — Finančni minister predloži zakonski načrt o novem davku na poslopja.

Delavsko zavarovanje v Rusiji. — Ministeraki svet predloži dumi zakonski načrt za zavarovanje delavcev.

Razne vesti.

Slovenci na slovanskem kongresu v Pragi. — Prihodnjo nedeljo 12. t. m. prično predposvetovanja slovanskih delegatov za slovanski kongres; trajala bodo več dnij. — Mali slovenski narod je dobil štiri delegate, od katerih sta gg. državni poslanec Ivan Hribar in deželni poslanec Andrej Gabršček za napredne Slovence, dva pa sta prepuščena klerikalcem. Kdo sta ta dva, ne vemo; sploh ni gotovo, ali se klerikalci udeležijo ali ne; najbrže ne.

Zanimivo in tudi častno za Slovence pa je, da imata imenovana slovenska delegata dva najvažnejša referata. — Poslanec Hribar bo referoval o — slovenski banki. Nemci se že zdaj bojé tega zavoda, ki bo zares nekaj epohalnega. Določenih je 100 milijonov frankov delniškega kapitala; 50 milijonov pade na izvenruske Slovence, 50 pa na Rusijo. Prvih 50 milijonov je takorekoč že podpisanih, druga polovica pa je zagotovljena. Centrali bosta dve, v Petrogradu in na Dunaju, med seboj koordinirani; podružnice pa bodo v Parizu, Londonu, Hamburgu, Budapešti, Beogradu, Sofiji, Carigradu in še drugod. Glavni namen te banke bo, pridobivati cenen ptuj denar za slovanske potrebe.

Poslanec Gabršček pa ima poročilo o organizaciji vseslovenskega knjigotrštva po vzorcu lipskega. Tudi ta organizacija bo znamenit uspeh slovanskega shoda. Vsekakor pa bosta slovanska banka in organizovano slovansko knjigotrštvo dva najvažnejša sklepa slovanskega kongresa. Zato nas mora le veseliti, da sta prav taka dva referata v — rokah dveh slovenskih delegatov. Želimo najboljši uspeh.

Prostovoljna požarna hramba v Postojni priredi na dan 9. avgusta t. l. veselico v proslavo cesarjeve 60letnice.

Cerkov v službi Madjarov. — Nedavno temu je ogrski primas kardinal izdal svoji duhovščini nalog, naj se uči slovaški, da bi mogla potem vspešneje vršiti svojo veliko misljo. Mi smo takoj povedali, kako misijo ima kardinal Vaszary pred očmi. Svečeniki naj se priučijo slovaški, da bodo mogli tem laglje delovati na ljudstvo v smislu madjarskega imperijalizma. Saj se hočejo odslej tudi najrditeji nemški fanatiki učiti češki. Z domačo mu besedo nej se ljudstvo politično korrumpira. To in nič drugega je namen kardinala Vaszaryja z onim ukazom. Tako sodi tudi puljski „Omnibus“, ko piše: Da smo pozabili, kako je isti Vaszary pred nekoliko leti zapovedal svoji duhovščini, naj madjarski katehizira deco in naj drži madjarske prepovedi, veselili bi se, ko čujemo, da nalaga duhovščini, naj se uči slovaški, kajti ogromen del naroda njegove nadškofije je slovaški! Ali tako vemo, kaj hoče doseči s tem. Duhovniki, ki so doslej znali slovaški, so bili Slovaki, in lépo število jih je še, ki se v isto odtujili čutstvom svojega naroda. Zato treba, da se Madjari uče slovaški, da bi Slovake v njihovem materinem jeziku odtujili njihovi narodni misli in jih pridobili za misel madjarsko.

400 delavcev je ponesrečilo v jusevskem rudniku na Ruskem. Škode v rudniku je 2 milijona mark.

Zakon o davku na žganje hoče vlada predelati ter predložiti poslanski zbornici jeseni.

1500 jam petroleja gori v Borislavu. Užgala je strela. Škode je velika.

Nesreča na železnici. — Na državni železnici pri Neusidelu sta trčila osebni vlak, in neki posebni vlak, 22 oseb je lahko ranjenik, 2 težko.

C. kr.

dvorni založniki

Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupeih. — Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki svojo tovarniško znamko in ime Christofle.

CHRISTOFLE & Co. Namizno orodje in posodje vseh vrst.

Priznana težko posrebrnjeno najlepše forme.

Kompletne kasefe namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone gospodinjstvo itd.

Christofle & Co. — Dunaj 1. Opernring 5 (Heinrichshof).

Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupeih. — Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki svojo tovarniško znamko in ime Christofle.

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14

(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo izbero pohištva vseh slogov za vsak stan, priprostega in najfinejšega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica

za tapcirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa, podobne na šipe in platno, ogledala, zima in platno.

Denar prihrani, kdor kupi izdelovljeno pohištvo pri

Cenj. dame in gospodje -- pozor!

Imate e šivalni stroj? Ako ga nimate, omlisite si najnovejšo marko »Original-Viktoria« in najboljšega izdelka.

Po dolgoletnih skušnjah sva se prepirčala da ostane »Original« le najboljši.

Original-Victoria stroji delajo še po 15-letni uporabi brezšumno.

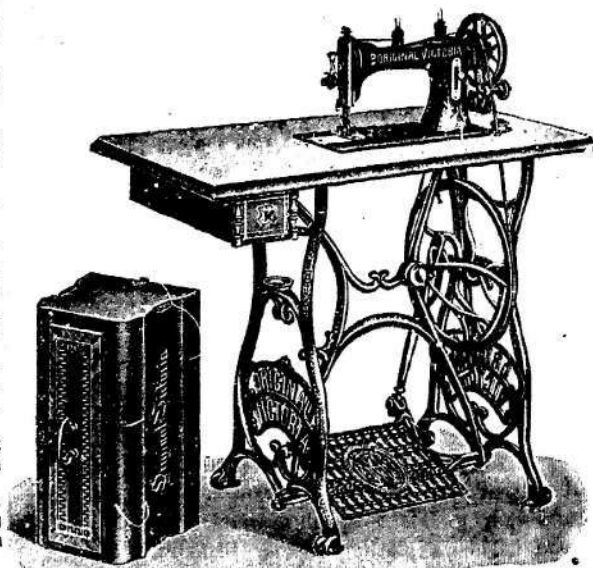
Original-Victoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Victoria stroji so najpravi za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrška stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Victoria stroji so najboljši vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let. Nikdo naj ne zamudi prilike ogledat si pred nakupom »Original-Victoria stroje.

Edina zaloga »Original-Victoria« strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles »Puch«, orožja, municije in vseh lovskih priprav pri trdkih

KERŠEVANI & ČUK — GORICA

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

Lastna delavnica in popravljalnica RIVA CASTELLO št. 4.

Ferdo Šekli,

strugarski mojster na ŽAGI

izdeluje krogle in keglje iz najboljšega gabrovega in drugega lesu, kakor tudi lignum sanctum krogle za keglanje in kroglanje različne debelosti. — Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo

po jako zmernih cenah.

Slovenci!

Ako imate pokvarjene ure, prinesite iste k urarju

Petru Krizetiču

v Raštelu št. 30.

Vsaka ura se popravi v 24 urah po jako zmerni ceni.

Slovenci, kupujte užigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst. — Telefon št. 78.

Račun pošne hranilnice štey. 837.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%, Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačajo posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrušnikom na vknjižbo po 5%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6%.

Stanje 31. dec. 1907.: Zadrugnikov 1867 z deleži v znosku 99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550.77. Posojila: 1.699.186.77. — Reservni zaklad: 85.954.35. — Vrednost hiš: 112.328.—

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje.

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tujece od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljisce. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

Goriška tovarna mila A. Gabršček.

Narodno podjetje, edino te vrste.

Ustanavljajmo domačo obrt in industrijo, ker brez te bomo Slovenci za vselej le hlapčevali tujcem.

Slovenske gospodinje! Poskušajte milo iz te domače tovarne! Izdelek je izvrsten. Cene običajne!

Naša specialiteta je: **Caprasole — Koza s solncem.** Poskusite in sodite!

Svoji k svojim!